Ner 241. ROK 1842. PIĄTEK 21 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Korduli P. M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Przybysława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	27" 1' 123	+ 2, 6	2, 33	Zaden	Pogoda	Mgła
19 2	26 11, 910	+ 12, 0	3, 08	Pn Wschodni słaby	,,	
10	10, 897	+ 5, 8	2, 72	,, ,,	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Senat Rządzący W. M. Krakowa zamianował na dniu 10. Października r. b. P. Barbarę 1o voto Okrąglicką 2o voto Bulikową akuszerką miejską w Mieście Krakowie.

Wiadomości zagraniczne.

POLSKA.

Warszawa 18 *Października.*

Przez ukaz Cesarski do Rządzącego Senatu, w dniu 29. Września r. b. wydany, Sekretarz stanu przy radzie administracyjnéj Królestwa, Radca stanu Tymowski, najłaskawiéj mianowany został Radcą tajnym.

Jego Casarska Wysokość Wielki Xiąże Michał, raczył dnia wczorajszego, w towarzystwie J. O. Xięcia Warszawskiego, Namiestnika Królestwa, zwiedzać zakłady dobroczynne i więzienia naszego miasta, a wieczorem zaszczycił obecnością swą świetny bal, dany przez Xięstwo Jmć Warszawskich.

FRANCYA.

Paryż 11 *Października.*

Jchmość Królestwo Belgijscy przybyli wczoraj w wieczór do St. Cloud i mają zabawić we Francyi do miesiąca Listopada.

Pewien dziennik angielski podaje następujące szczegóły o sposobie życia Ludwika Filipa: »Rozgłoszone wieści o wodnéj puchlinie króla są zupełnie bezzasadne; on nie ma żadnéj organicznéj choroby; zdrowie jego lepszém jest od 99 indywiduow między 100. Zwyczaje jego tak są regularne, że długie czuwanie nocne żadnego mu nie czyni uszczerbku. Upewniają mnie że król między sześciu nocami pięć od 11 godziny lub północy aż do 3 lub 4 godziny samotnie spędza. W tych godzinach korresponduje z swojemi posłami lub tajnemi ajentami, których na różnych utrzymuje dworach; w tych godzinach układa plan dla interessów dnia następującego. Mówią także iż co noc poświęca godzinę spisywaniu swoich pamiętników. Pomimo że król tak późno kładzie się spać, wstaje bardzo wcześnie i jeżeli jest na wsi przechadza się jeszcze przed śniadaniem; w Paryżu zaś używa ruchu wewnątrz zamku królewskiego. Podczas śniadania bawi się pół godziny z familią; potém poświęca pół godziny czytaniu gazet tak oppozycyjnych jak i rządowych; prócz tego ma sekretarza który mu co dzień robi wyciągi

z wszystkich pism politycznych i polemicznych tak krajowych jak i zagranicznych. Około południa daje posłuchanie swoim szczególniejszym przyjaciołom, sławnym uczonym, sztukmistrzom i t. d. następnie zajmując się interesami krajowemi, pracuje z ministrami i innemi urzędnikami co, prócz obiadu, resztę dnia zaprzątnie.«

Przed niedawnym czasem wytoczono przed trybunałem w Saargemuüd proces który na uwagę zasługuje. Na pograniczu zamieszkały francuz odwiedzając swego przyjaciela na Pruskiéj stronie gdy wracał do domu zatrzymany od celników nie dał im się rozebrać celem uskutecznienia rewizyi kontrabantowéj, oświadczając że tak haniebnemu i poniżającemu postępowaniu nie podda się. Urząd celny wniósł więc przed sąd pokoju w Saargemünd przeciw niemu skargę o niesworność i znieważenie urzędników. W wyroku przez sąd poprawczy potwierdzonym na mocy którego obżałowany od zarzutów uwolnionym został, między innemi motywami przytoczono: »że prawo rewizyi cielesnéj jest nieprzypuszczalném dla tego żeby czyniło ujmę godności prawodawstwa będąc przeciw przystojności i z obrazą dobrych obyczajów; każdy bowiem poważający siebie samego nie podda się takiemu przetrząsaniu i nie dozwoli wykonać je na damie któréj towarzyszy, chociażby to nawet uskutecznioném być mogło przez żony celników, które się do takiéj czynności wcale nie kwalifikują. Wreszcie sam uszczerbek w dochodach celnych nie jest tak ważnym jak zachowanie praw przystojności i obyczajności.«

Moniteur parisien oświadcza że pogłoska o zamierzonéj blizkiéj podróży królowéj Maryi Krystyny do Włoch jest bezzasadną.

Robotnicy przy obwarowaniach Paryża nie przestawając na zarobku dopuszczają się rozbojów i niepokoją okolice stolicy. Przed kilku dniami zamordowali żołnierza który miał tylko 9 franków przy sobie.

Dziennik *Sporów* obejmuje dzisiaj obszerny artykuł, w którym zbija zdanie tych osób, co utrzymują, że wojna Afrykańska żadnéj nie wydaje korzyści i ciągle na téjże saméj widowni się toczy. Wzywa czytelników, żeby tylko miejscowość, na któréj obecnie walka się toczy, porównali z widownią onéj w pierwszych dniach r. 1840, a przekonają się, że rzecz się inaczéj ma. Następnie powiada: »Zresztą nigdy nam jeszcze buletyny nie zwiastowały, żeby potęga Abd-el-Kadera już miała być całkiem zniszczona, owszem przyznawano zawsze, że i teraz posiada jakieś zasoby do fanatyzowania pokoleń. Walka może jeszcze z 2 albo 3 lata potrwać; datuje się z r. 1840. Afrykanie Rzymianom 8 lat opór stawiali. Więc też nie zdaje się być stósowną, zmniejszać armię naszę, która w małych oddziałach na ogromnéj przestrzeni rozdrobniona działać jest zniewoloną. Zażądane przez jenerała Bugeaud w broszurze jego 75000 żołnierza zapewne zostaną uchwalone. Abd-el-Kader w skutek zabiegów naszych u Cesarza Marokańskiego od granic Marokańskich oddalony został. Zręczna polityka jenerałów naszych wkrótce może pokolenia puszczy, dla których on tylko jest ciężarem, przeciw niemu zrokoszować potrafi. Wszystko zachęca nas do wytrwałości. Usiłowania nasze sprowadzą wkrótce chwilę, w któréj Algier dla Francyi nie będzie więcéj ciężarem, lecz źródłem bogactw.

BRAZYLIA.

Rio Janeiro 30 *Lipca.*

Rząd odniósł nad sobą samym zwycięztwo przeznaczając dla politycznych wygnańców w Portugalii roczną pensyę 600 milreisów. Łaskawość tę różnie tłomaczono; trzeba jednak przyznać że teraźniejszemu gabinetowi zaszczyt przynosi.

Z Rio Grande nadeszły wiadomości, że Jose Gonzales brat przywódzcy powstańców Bento Gonzales, z kilku kollegami w niewolę wziętym został. Tamtejsze niespokojności utłumiły się niejako same w sobie i mamy nadzieję że jenerał Caxias lub Andrea porządek przywrócą. Powstańcy są tak ograniczeni w sferze działalności iż nic ważnego przedsięwziąść nie mogą.

Cesarskiém postanowieniem bilety banku tutejszego do trzeciéj części skarbu jego ograniczonemi zostały; jestto rozporządzenie, które wielu innym a przede wszystkiemi bankom Zjednoczonych Stanów Ameryki północnéj za wzór posłużyć może.

Pan van Lede który tu przybył w celu zbadania prowincyi Santa Catharina dla przesiedlenia belgijczyków odpłynął d. 2 Lipca do swojej ojczyzny, gdzie swoim rodakom raport złoży. Pereira da Silva sprawujący obowiązki jeneralnego obrońcy wydał tu niedawno bezimienne dzieło w 2 tomach pod nazwą: «*Karna historya rządu angielskiego*«. W przedmowie przebija się ognista wyobraźnia autora.

PERU.

Lima 15 *Czerwca.*

Wielkiéj wagi politycznéj jest wczoraj tu nadeszła wiadomość o zawarciu pokoju między Peru i Bolivią, który za pośrednictwem i tę-

kojmią Chili d. 7 Czerwca w Pasco do skutku przyszedł. Z powodu tego dziś ogłoszoném będzie postanowienie kongres zwołujące dla obrania nowego prezesa w miejsce jenerała Gamarra poległego w bitwie pod Jucabue. Ubieganie się kilku kandydatów może wywołać chwilowe niespokojności; które jednak porządku publicznego nadwerężyć nie mogą. Nieporozumienia między Peru i Równikiem podobnież mają być w pokoju zagodzone, tak, iż w ogóle lepszych możemy wyglądać czasów.

INDYE WSCHODNIE.

Bombaj 27 Sierpnia.

Akbar Chan ponowił układy względem uwolnienia w jego mocy zostających anglików i angielek z dziećmi, z któremi ogólnie dobrze się obchodzi i nawet pozwala oficerom na polowanie wychodzić; Lady Sale tylko najbardziéj bywa strzeżoną, kiedy w botaniką trudniąc się okoliczne góry zwiedza, wtedy jéj zawsze 2 afghanów towarzyszy.

Wojska angielskie miały opuścić Kandahar na d. 8 9 i 10 Sierpnia.

CHINY.

Macao 7 Czerwca.

Siła morska anglików przeciw Chinom operująca składa się obecnie ze 110 żagli, z 16320 wojska i 1500 służących.

Około 10,000 wojska chińskiego przeznaczono do obrony Czapu, ktore jednak wszędzie przed nami pierzchło; tylko 300 tatarów zająwszy mocne stanowisko stawiło rozpaczny opór zabiwszy i raniwszy nam kilkudziesiąt żołnierzy i oficerów.

Rozmaitości.

Prośba. — Podczas wielkiego wiedeńskiego kongresu, Cesarz Alexander, śród licznych próśb wszelkiego rodzaju, otrzymał także prośbę od Jana Pawła Richter, domagającego się o zwrócenie pensyi, którą mu zatrzymano. Prośba ta nie jest ułożona w zwyczajnym stylu urzędowym i brzmi jak następnie: »Śród szczytnego czasu, w którym W. Ces. Mość jesteś rozjemcą Europy, jak przedtém jéj wybawcą i opiekuńczym duchem pokoju, występuję przed Twój tron małą sprawą. Jednakże, jak duchowi nic za wielkiém, tak też dobroci, nic za małém nie jest. Przeszło lat 25 pracowałem dla Muz i filologii, gdy mi jeden z Xiążąt niemieckich, były Wielki Xiążę frankfortski, dla wsparcia ubogo urodzonego, którego ciało jedynie jego duchem się żywi, roku 1808. roczną pensyę 1000 tal. wyznaczył. Po zwycięzkiém zajęciu tego wielkiego Xięstwa roku 1814. generalne gubernium zatrzymało pomienioną pensyę do dalszego rozporządzenia. Wysocy Sprzymierzeni, którzy za niemieckie swobody i za niemiecką umiejętność zarówno walczyli, rozkażąż odebrać xiążęce wsparcie autorowi, który pismami swémi dobijał się o europejską swobodę w tym czasie, w którym swą własną przed jenerałem Davoust naraził na niebezpieczeństwo? Udaje się w téj mierze do serca Alexandra, gdyż życzliwa Opatrzność właśnie w wieku samolubstwa, miłość ludzkości postawiła na najwyższym tronie europejskim. Udaję się do jego jenijuszu, który jenijuszów jest opiekunem, i który nie ma już innego państwa do powiększania, jak tylko takie, które jest największe i żadnych granic nie mające, a tém jest Państwo umiejętności, któremu on do mil jeograficznych, najdłuższe dnia duchowego życia dodać zamierzył. Oby potężny władzca, którego berło podobnie jak magnes, kochając, ku sobie pociąga a nauczając, strony nieba wskazuje, przebaczył śmiałéj nadzei, do któréj Jego dobroć tak pojedynczym osobom, jak i narodom prawo nadaje. Panuj W. Ces. Mość długo nad jedyną, trwałą, uniwersalną monarchią, a to po obaleniu monarchii zawistnéj i nienawidzącéj, nad monarchią miłości, i długo niech płacze radość w obec Ciebie, a bardzo późno żal po Tobie.«

Dłużnicy w Chinach. — Kto lubi robić długi, niech do Chin jedzie, gdyż tam wierzyciele niedługo się dłużnikom naprzykrzają. Z końcem starego roku, załatwiają Chińczykowie wszystkie zaległe rachunki; liczne orszaki czeladzi kupieckiéj, otaczają wtedy pomieszkanie dłużników z długim spisem rachunków w ręku, i mają już na pogotowiu różne sposoby próśb, łajań i obelg. Gdy się dłużnik okaże, zagłuszają go upominaniem się o należytość, i skłonni są do użycia wszelkich środków namowy, nie wyjąwszy nawet fizycznych. Nie raz się zdarza, iż dłużnik dla uniknienia téj natarczywości, ukrywa się w domu przyjaciela; ale gdy się wychyli na ulicę, musi się dobrze mieć na baczności, aby się z wierzycielami nie spodkał. Dłużnik nie śmie chińskiego rządu o pomoc wezwać, z obawy zbyt wielkich wydatków, i ponieważ mu wiadomo. że wierzyciele nierówno łatwiéj mogą dla sędziów okazać się szczodrobliwymi a tém samém sprawiedliwość uzyskać. Ztém wszystkiém skoro nowy rok się zacznie, natychmiast ustają wszelkie prześlado-

wania, dług idzie w zapomnienie, a każdy wierzyciel, który jeszcze dniem wprzódy dłużnikowi swemu chciał oczy wydrzeć, wita go teraz z uprzejmym uśmiechem zwyczajném pozdrowieniem *Da Si*, (wielka radość.) O zaległym długu nie ma już ani wzmianki — aż do następnego Nowego roku. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 19 *do dnia* 20 *Października.*

Żarski Franciszek, Ostrzeszewicz Julian, Ostrzeszewicz, ob., Ostrzeszewicz Faustyn, Wróblewska Agneszka, Bednarski Józef, Leschko, z Polski; — Szymanowska, Komar Konstancya ob., Berg Leopoldina, Frejgast Wassil, Szachowska Katarzyna xiężna Szachowska Kleopatra xiężna, Tymofejewa Anna ob., Muraniew Zofia, Golińska Elżbieta, Makowski Fryderyk ob. Stenberg Robert baron, Kasparek Inocenty, z Galicyi; Faist Filip, Nidecki Tomasz, Ptark Juliusz, Klug Chrystyna, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Koszucki Hippolit ob., Walchnowka Anna, Wajewski Cypryan, Kubelka Ignacy, Bieniecki Ludwik ob., Gruszecki Władysław, Muraniew Zofia, Golinska Elżbieta Mikowski Wilhelm ob., Szachowska Katarzyna, Szachowska Kleopatra xiężna, Timofejewa Anna, Makowska Marya, Chodylska Julia, Łacka Tekla, Freygang Waril konsul ces. ros. do Polski; — Swieżewski Hippolit, do Galicyi; — Kirschenpaner, Sponner Franciszek, do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 8304.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

W wykonaniu uchwały Senatu Rządzącego w d. 26 Września r. b. do N. 5095 D. G. S. wydanéj, podaje do wiadomości publicznéj iż dwa gmachy Bursami Jerozolimską i Philosophorum zwane, sytuowane przy ulicy gołębiéj pod L.L. 280 i 281 w Gminie II M. Krakowa sprzedane zostaną w drodze administracyjnéj przez publiczną licytacyą w biórze Wydziału w d. 22 Listopada b. r. o godzinie 10 z rana odbyć się mającą, za cenę szacunkową pierwszego gmachu bursą Jerozolimską zwanego w summie 13,420. złp. gr. 20 drugiego to jest bursy philosophorum w summie złp. 7814 ustanowionéj z tém nadmienieniem iż gdyby się znalazł pretendent do licytowania obudwóch tych gmachów wówczas licytacya na obie te realności razem rozpoczynając od summy szacónkowéj łącznéj 21,234 złp. gr. 20 zarządzoną zostanie. Chęć licytowania mający zechcą się zaopatrzyć w *vadium* wyrównywające 1/10 część szacunku. O bliższych szczegółowych warunkach, wiadomość w każdym czasie w biórach Wydziału S. W. zasięgniętą być może.

Kraków d. 12 Października 1842 r.

Senator Prezydujący,
Sobolewski.
Referendarz L. *Wolff.*

Doniesienie prywatne.

Podpisana zamieszkała w domu W. Szatkowskiego przy ulicy Szewskiéj Nr. 341, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, że przyjmuje wszelkie effekta jedwabne, muśliu de lin, tybety, chustki różnego gatunku i t. d. do prania, za cenę umiarkowaną, niemniéj udzielać będzie nauki haftu i szycia panienkom, które sobie takowego życzą.

(1r.) Józefa *Zamecka.*

Podpisany ma zaszczyt zawiadomić szanowną Publiczność, że z jarmarku lipskiego przywiózł znaczną ilość zegarków kieszonkowych, oraz zegarów podróżnych jak w najlepszym gatunku, których za pomierną cenę w składzie podpisanego dostać można.

(3r.) A. *Friedlein.*

LUDWIK KONARSKI
krawiec damski

ma zaszczyt donieść Szanownéj Publiczności, iż zwiedziwszy miasta stołeczne za granicą, założył tu w Krakowie swoją pracownią, gdzie przyjmuje wszelkie roboty damskie, które obowięzuje się podług najswieższéj mody paryzkiéj, jak najspieszniéj i po cenach umiarkowanych wykończać. Osoby których zyska łaskawe zaufanie; raczą się zgłaszać pod Nro 333 na pierwsze piętro przy ulicy Szewskiéj.